Älmhults kommun

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Gemöskolan F-6 samt fritidshem

Gäller för perioden: 20260701 – 20270630

Beslutad av Anna Wilhelmsson Hallum

Innehåll

Definitioner 3

Uppföljning och utvärdering av föregående års planerade insatser 3

Kvalitetsavstämning gällande normer och värden Gemöskolan F-6, samt fritidshemmet 11

Övergripande mål för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i Älmhults kommun 13

Verksamhetsspecifika mål för läsåret 2026/2027 13

Främjande och förebyggande insatser läsåret 2026/2027 14

Plan för uppföljning och utvärdering 16

Plan för delaktighet 17

Skolans rutin för det åtgärdande arbetet 17

Arbetsgång 17

Vad kan elev och vårdnadshavare göra? 17

Om du som elev känner dig utsatt 17

Om du vet att någon annan blir utsatt 18

Om du som vårdnadshavare känner till att ditt barn blir utsatt 18

Definitioner

Kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna (se nedan).

Sexuella trakasserier: en speciell form av trakasserier som innebär ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet och som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Mobbning: kränkningar eller trakasserier som upprepas vid flera tillfällen över en längre tid.

Diskriminering: att någon missgynnas utifrån en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Diskriminering förutsätter ett maktförhållande och kan därför bara ske mellan personal och elev i skolans verksamhet. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt. Exempel på diskriminering finns på DO:s hemsida www.do.se.

De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Uppföljning och utvärdering av föregående års planerade insatser

Under läsåret 2025/2026 har Gemöskolan fortsatt sitt arbete med att öka trygghet och trivsel samt minska konflikter och kränkningar. Vi har fortsatt med de åtgärder som fungerat väl tidigare och under året ständigt sökt nya lösningar på de utmaningar vi stått inför. Nedan följer en kort sammanfattning och utvärdering av några av de åtgärder, insatser och aktiviteter som vi arbetat med under året i syfte att främja trygghet och trivsel.

Under läsåret 2025/2026 har arbetet med likvärdighetsplanen i stor utsträckning fungerat väl och bidragit till en ökad trygghet och trivsel för eleverna. Framför allt har organisationen med uppdelade raster och hög vuxennärvaro haft tydligt positiva effekter genom att minska konflikter och skapa en lugnare skolmiljö.

Den gemensamma lektionspolicyn och arbetet med Likvärdig skolstart har också varit viktiga delar i att skapa struktur och gemenskap. Samtidigt finns utvecklingsområden, bland annat när det gäller rastaktiviteter, informationsöverföring mellan verksamheter samt tydlighet i rutiner och åtgärder vid kränkningar.

Arbetet med värdegrund och sociala relationer sker kontinuerligt i undervisningen genom samtal, övningar, filmer och gemensamma aktiviteter. Eleverna ges möjlighet att reflektera kring hur man är en bra kompis och hur vi bemöter varandra i olika situationer.

Eleverna visar god förståelse för vad som är rätt och fel, men det finns fortsatt behov av att stärka deras förmåga att omsätta denna kunskap i praktiken. Arbetet behöver därför fortsatt fokusera på att utveckla empati, ansvarstagande och respekt i vardagen, samt ge stöd till elever som har svårigheter i sociala samspel.

Schemaläggning, raster och rastvärdar

Skolans rastorganisation fungerar överlag väl. Genom att sprida ut raster och ha många vuxna närvarande skapas goda förutsättningar för en trygg och aktiv utemiljö.

Även detta år har schemaläggningen gjorts så att färre klasser har rast samtidigt. Under föregående år upplevdes detta ha bidragit till en lugnare och tryggare miljö, vilket även är upplevelsen detta år. Vi har fortsatt med schemalagda rastvärdar och matvärdar, vilket säkerställer att det finns personal ute på rasterna och i matsalen. Ofta är lärarna rastvärdar, men även fritidspersonal, socialpedagog, kurator etc är också rastvärdar. Samarbetet där funkar generellt bra, men det har hänt att rastvärdar inte fått information om exempelvis fotbollsförbud. Det kan även vara svårt för rastvärdarna att lämna över information till lärarna. Inför kommande år kan det vara värdefullt att fundera kring hur information ska lämnas över mellan lärare och rastvärdar.

Det finns ett behov av utveckling av rasterna. Eleverna efterfrågar fler planerade och ledda rastaktiviteter, särskilt för de äldre åldrarna. Det är också viktigt att personalen rör sig aktivt över hela skolgården för att finnas nära eleverna där behovet är som störst. Personalen ska röra sig runt på skolgården så att en vuxen alltid finns i närheten av barnen, med ett särskilt fokus på platser som upplevs otrygga. Trots detta har det förekommit konflikter där ingen vuxen varit närvarande och sett vad som hänt. Detta har dock följts av diskussioner bland personalen om hur vi säkerställer att det inte händer igen och en ökad medvetenhet om var personal och barnen befinner sig. Det är av stor vikt att även inför kommande läsår arbeta vidare med var rastvärdarna befinner sig, och hur man ser till att samspela på ett bra sätt så att ingen plats missas. Särskilt för mellanstadiet har det ibland upplevts svårt att vara och se alla platser samtidigt. Där är det viktigt att vi i personalen hjälps åt, och att eleverna kan prata med all personal som befinner sig på skolgården. Rastverksamheten är ibland sårbar, exempelvis vid personalfrånvaro eller planeringstid.

Rastbodar

Rastbodarna har liksom tidigare år hållits öppna under läsåret 2025/2026. Dessa har erbjudit frivilliga och valbara rastaktiviteter, med möjlighet att låna allt ifrån bollar till sällskapsspel. Rastbodarna har ett system för utlåning, där varje elev har ansvar för det de lånat tills det lämnats tillbaka. Det har även erbjudits ledarledda aktiviteter, framför allt för F-3. Bodarna har i regel hållits öppna 4 dagar i veckan. De har behövt vara stängda på onsdagar eftersom fritids har planeringsdag. Elever och personal har haft önskemål om att rastbodarna är öppna även på onsdagar, detta har man löst genom att rastbodarna har ersatts med en rastvagn som tas ut av socialpedagogen.

Både personal och elever uppskattar rastbodarna. Under trygghetsvandring samt på elevråd lyfter eleverna bodarna som trygga platser, där det alltid finns en vuxen i närheten. Eleverna uttrycker att det finns många och bra grejer att låna i bodarna, men lyfter att exempelvis hoppstyltorna i F-3 boden

skulle behöva bytas ut. Det finns även önskemål om nya och fler saker i bodarna samt att få lov att låna cyklarna även under rasten (idag lånas de enbart ut under fritidstid). Det fungerar bra med utlåningssystemet, men det händer att bollar försvinner. Det har varit uppskattat med de ledarledda aktiviteterna på F-3. För 4-6 har det inte varit så många ledarledda aktiviteter. När det har arrangerats har det inte varit så många som varit delaktiga. Många aktiviteter är svåra att genomföra om det bara är några fåtal som är med. Möjligen skulle fler vara med ifall aktiviteterna planerades och kommunicerades till eleverna i förväg, då de ofta bestämt vad de ska göra redan innan de går ut. Det skulle även vara lättare att anordna aktiviteter ifall det var fler klasser ute på rast samtidigt. Fritidspersonalen upplever att eleverna uppskattar att få ”leka fritt”. Ibland spelas musik i en högtalare, där det även finns mikrofon att sjunga i. Detta uppskattas mycket av eleverna, och anses bidra till en positiv och ”peppig” stämning på skolgården. Det önskas även att rastbodarna skulle vara öppna även på onsdagar. Rastvärdarna kan i viss mån öppna boden för att hämta ut något enskilt redskap.

Tidigare så har skolans socialpedagog öppnat 4-6 boden på onsdagar. Istället för att öppna en av två bodar så har skolans socialpedagog tagit ut en rastvagn som alla elever på skolan kan använda på onsdagar. Det har varit uppskattad av både elever och personal på skolan då eleverna tycker det är roligare på rasterna samt att det sker mindre konflikter då eleverna håller sig sysselsatta och det främjar rörelse. Under vissa raster får mellanstadieeleverna vara på skateparken. Detta är mycket uppskattat, och fler sådana tillfällen kommande läsår hade varit uppskattat. Personalen upplever att de hade behövt mer tid för att planera och prata ihop sig gällande rastaktiviteter.

Sociala relationer

Under läsåret har socialpedagogens uppdrag främst riktats mot årskurs F-3, men fokus har även riktats mot de äldre årskurserna på 4-6. Socialpedagogen har varit en trygg vuxen som ofta finns nära under raster, ökat elevernas sysselsättning under raster samt varit ett stöd i att lösa konflikter och ur ett brett perspektiv verka för implementering och vidmakthållande av positiva sociala relationer och strategier bland eleverna. Hon har även detta läsår arrangerat rörelseutmaning under vårterminen, där klasserna tävlat mot varandra i olika aktiviteter. Detta har varit uppskattat hos eleverna, men intresset svalnade något hos mellanstadieeleverna. Socialpedagogen har även haft samtal individuellt och i grupp för att främja sociala relationer och positiva strategier hos eleverna samt tillsammans med rektorerna hanterat kränkningsanmälningar i Stella. Kuratorn har arbetat ur ett mer individuellt perspektiv, genom stödsamtal, gruppsamtal och handledning till personal. Kuratorn har även bevakat skolans frånvaro och gjort frånvaroutredningar hos elever med hög frånvaro. Socialpedagogen och kuratorn har även samverkat för att främja en trygg skolmiljö, bland annat genom att genomföra skoltempen i alla klasser.

Vad avser elevkränkningar och mängden kränkningsanmälningar ligger antalet relativt konstant i jämförelse med tidigare läsår. Platserna där flest elevkränkningar sker har dock visat sig ständigt förändras över tid. Så har även skett sedan föregående läsår.

Kränkande behandling

Flest antal anmälda elevkränkningar skedde under det gångna läsåret 2025/2026 på skolgården med 32 procent, i matsalen med 10 procent samt på fritids med 8 procent jämnt fördelade över läsåret. Övriga platser där det skett kränkande behandling är fotbollsplanen närmast idrottshallen, omklädningsrum tillhörande idrottshall Gemöskolan, korridor/foajé i F-3 jämnt fördelat över årskurserna samt korridor/foajé årskurs 4, även klassrum tillhörande 1, 3, 4 och 5. Avseende kön så är det överrepresenterat med 57 procent pojkar som utsätter andra pojkar. Pojkar som utsätter flickor är 32 procent, flicka som utsätter flicka är 15 procent, flicka som utsätter pojke är 11 procent. Perioden innan dess var framför allt skolgården, fotbollsplanen, klassrum tillhörande årskurs 4 och årskurs 6 samt i

anslutning till korridorer och trapphus i 4–6 huset. Avseende vad det är för typ av elevkränkning står 37 procent för de kränkningar där eleven blivit utsatt för kränkande behandling både verbalt och fysiskt, 33 procent endast fysisk kränkning, 22 procent endast verbal kränkning, 5 procent står för sexuell kränkning och 2 procent icke verbal kränkning. Även om vi upplever oss blivit bättre på att skriva kränkningsanmälningar, finns det en upplevelse av att fler kränkningar sker än vad som rapporteras i dagsläget. Både personal och elever har under året gett uttryck för att vuxennärvaro är bästa sättet att minska antalet kränkningar, och därigenom öka tryggheten i skolan. Under trygghetsvandringen lyftes platser där det ofta finns vuxna som trygga, medan de platser som är mer undanskymda från vuxna ansågs otrygga. Närvarande vuxna innebär både att färre konflikter och kränkningar sker, men även att stöd kan ges innan en konflikt förvärras och leder till en kränkning.

Arbetet med att upptäcka och rapportera kränkningar fungerar i stort sett väl, och personalen är aktiv i att uppmärksamma och agera vid händelser.

Det finns samtidigt utvecklingsområden när det gäller:

- tydligare uppföljning av ärenden
- ökad transparens kring vilka åtgärder som vidtas
- konsekvent tillämpning av skolans konsekvenstrappa
- För att skapa trygghet är det viktigt att både elever och personal vet vad som händer när en händelse inträffar och att åtgärder följs upp på ett tydligt sätt.

Fadderverksamhet

På skolan har vi faddergrupper, där en mellanstadieklass är faddrar åt en lågstadieklass. Eleverna vittnar om att de haft väldigt lite eller ingen kontakt med sin fadderklass. Eleverna pratar positivt om faddrar de haft, och berättar att de innan kunde äta frukost med sin fadder och tyckte att det var bra. Fadderverksamheten bör ses över inför kommande läsår, där det är av vikt att tydliggöra hur fadderskapet ska se ut, hur det kan användas och främjas. Personalen uttrycket ett behov av att ha planeringstid för faddergrupperna.

Studiero och trivsel

Under läsåret har Gemöskolan fortsatt arbetat för att öka elevernas upplevelse av studiero på lektionerna. Förstelärare och processgruppen har arbetat med att förbättra de pedagogiska stödstrukturerna. All skolpersonal har arbetat med skolans ordningsregler tillsammans med alla klasser och på elevråd.

Under läsåret har lärarna arbetat utifrån skolans policy, där lektionsupplägg och pedagogernas ansvar fastställts. Medveten gruppindelning och placering i klassrummet, användande av exempelvis skärmar och hörselkåpor samt tydlighet och struktur under lektioner är några exempel på saker som gjorts för att bidra till studiero. Det anses värdefullt att ha möjlighet att dela upp klassen i mindre grupper. Ett kontinuerligt värdegrundsarbete, samtal utifrån ordningsreglerna och varje persons ansvar samt rasternas utformning anses också bidra till att skapa studiero.

Personal, lärare och mentorer upplever att studieron successivt förbättrats under läsårets gång. Arbetet för att främja studiero är ett kontinuerligt arbete som behöver pågå under hela läsåret. Trygga och respektfulla relationer mellan vuxna och elever samt elever emellan anses grundläggande för att skapa och upprätthålla god studiero och trivsel.

Studieron i undervisningen har generellt förbättrats under året. En viktig framgångsfaktor är den gemensamma lektionsstrukturen, som skapar tydlighet och förutsägbarhet för eleverna. Arbetssätt där elever delas in i mindre grupper och undervisningen anpassas efter behov har också bidragit till en bättre lärmiljö. Samtidigt finns utmaningar. Enskilda elevers svårigheter att komma igång eller behålla fokus kan påverka hela gruppen. Tydliga instruktioner, struktur och motivation är fortsatt viktiga utvecklingsområden för att säkerställa god studiero för alla elever.

Skoltempen - Elevernas upplevelse av skolan

Varje år genomförs Skoltempen, en anonym digital enkät där elever från förskoleklass till årskurs 6 får beskriva hur de upplever sin skolgång. Undersökningen omfattar bland annat trivsel, trygghet, studiero och delaktighet, och är en viktig del i skolans systematiska kvalitetsarbete.

Likt föregående läsår ansvarade socialpedagog och kurator även i år för att genomföra undersökningen i klasserna. Detta i syfte att få ett mer likriktat och jämlikt genomförande i alla klasser gällande vilken information som ges till eleverna och vilket stöd eleverna får under genomförandet. Resultatet av Skoltempen syftar till att vara underlag för skolans arbete samt skapa jämförbara värden, både mellan klasser, skolor och år. Resultatet behöver dock tolkas tillsammans med andra kartläggningar och forum, exempelvis Stella-anmälningar, trygghetsvandring och elevråd.

Resultaten för våren 2026 visar överlag en positiv bild av elevernas skolvardag, samtidigt som de tydliggör områden där vi behöver fortsätta utvecklas.

Förskoleklass–årskurs 3

Eleverna i de yngre åldrarna uppger i hög grad att de trivs i skolan och känner sig trygga, både på lektioner och raster. En stor majoritet beskriver att de känner sig positiva till undervisningen och trygga i lärmiljön. Samtidigt framkommer att studieron inte alltid är tillräcklig för alla elever. Cirka en fjärdedel upplever i mindre utsträckning arbetsro på lektionerna, vilket visar att detta fortsatt är ett viktigt utvecklingsområde. Eleverna lyfter också att vissa miljöer, som korridorer, matsal och omklädningsrum, ibland kan upplevas som mindre trygga. Det är samtidigt positivt att de flesta elever vet vem de kan vända sig till om något händer, vilket är en viktig trygghetsfaktor.

Årskurs 4–6

Även i mellanstadiet upplever många elever att de får stöd i sitt lärande. En stor majoritet anger att lärarna förklarar undervisningen så att de förstår och att de får hjälp när de behöver. Tryggheten upplevs som god av de flesta elever, både på lektioner och raster. När det gäller studiero framkommer att ungefär 30 % av eleverna upplever att de inte alltid har arbetsro på lektionerna. Detta visar att studiero fortsatt är ett viktigt utvecklingsområde även i de högre årskurserna. Samtidigt visar resultaten att en betydande andel elever uppger att de någon gång under läsåret blivit utsatta för kränkningar, trakasserier eller diskriminering. Dessa sker oftast mellan elever och vanligen genom verbala eller sociala handlingar, och förekommer i flera olika miljöer, såsom klassrum och skolgård. Det framkommer också att elever i viss utsträckning efterfrågar större inflytande över undervisningen och fler möjligheter att arbeta utifrån intresse och nyfikenhet.

Samlad bedömning och fortsatt arbete

Resultaten visar att många elever trivs i skolan och känner sig trygga, vilket är en viktig grund för lärande och utveckling.

Samtidigt finns tydliga utvecklingsområden:

- att stärka studieron i klassrummet
- att öka tryggheten i vissa miljöer och i sociala sammanhang
- att fortsätta arbetet mot kränkningar och stärka goda relationer mellan elever
- att öka elevernas upplevelse av delaktighet och inflytande

Utifrån resultaten fortsätter skolan att arbeta aktivt med:

- hög vuxennärvaro under hela skoldagen
- tydliga strukturer och arbetssätt som främjar studiero
- värdegrundsarbete och relationsskapande insatser
- trygghetsvandringar och elevdialog
- tidiga insatser och tydliga rutiner vid kränkningar

Målet är att alla elever ska känna sig trygga, inkluderade och delaktiga samt ha goda förutsättningar att utvecklas i sitt lärande.

Likvärdig skolstart

Sedan terminsstart 2024 har skolan haft likvärdig skolstart, vilket innebär ett gemensamt upplägg för skolstarten för alla klasser och alla elever. Syftet är att skapa förutsättningar för en likvärdig skolgång samt skapa trygghet och känsla av gemenskap på skolan. Under Likvärdig skolstart anordnas både gemensamma aktiviteter för alla skolans elever och men främst aktiviteter i klassrummet klassvis. I materialet för Likvärdig skolstart finns övningar, lekar och information för att skapa trygga grupper och sammanhållning i klass och skola. Detta material finns tillgängligt för skolans personal under hela läsåret, och är tänkt att kunna användas regelbundet. Lärarna vittnar dock om att det främst används i samband med terminsstart. Under likvärdig skolstart diskuteras även skolans ordningsregler, elever och lärares roller och klassregler, samt frågor om hur man är en god kamrat, hur vi vill behandlas och behandla andra etc. Kurator och socialpedagog ansvarade för att tillsammans med fritidspersonalen planera innehållet för likvärdig skolstart. Skolans tema för i år har varit ”glad kropp, glad knopp”, vilket även belystes under likvärdig skolstart.

Responsen från både lärare och elever är att Likvärdig skolstart generellt är både uppskattat och viktigt, och bidrar till att ge en bra start på terminen och påbörjar arbetet med sammanhållningen i klassen. Det lyfts av personalen dock att det möjligen är för många dagar, så att eleverna börjar fråga ifall vi inte kan börja med vanlig skola istället. Inför nästa års likvärdig skolstart kan det vara värt att diskutera om hur många dagar likvärdig skolstart ska omfatta. Det eleverna uppskattar allra mest är lekar av olika slag. Vissa upplever även att det blir lite ”hattigt”, då aktiviteter i klassrummet blandas med aktiviteter utomhus. Det lyfts dock att det går att hantera genom att styra sin egen planering. F-klass vittnar om att det blir lite mycket och rörigt för de nya eleverna, och att de därför behöver skala bort lite. Likvärdig skolstart inleds med en gemensam invigning utomhus, där det brukar bjudas på glass. I år kunde inte glassbilen komma, vilket löstes genom att en fritidspedagog klädde ut sig till glassbil. Detta var mycket uppskattat av både personal och elever. Den gemensamma invigningen är uppskattad, men det lyfts att det hade varit skönt för lärarna att få samlas i klassrummet först för att hinna få en bild av vilka deras nya elever är. Detta tas med inför planeringen av kommande skolstart.

Likvärdig skolstart är också uppskattat av eleverna – De vuxna föredrar dock om det inte ligger direkt vid skolstart utan efter någon dag. Så att eleverna hinner landa i skolan innan det är dags för aktiviteter.

Elevhälsoteamet (EHT)

Elevhälsoteamet (rektor, bitr. rektor, skolsköterska, kurator, socialpedagog och specialpedagoger) har arbetat med att öka det främjande och förebyggande arbetet på skolan. Gemensamt har vi tagit del av materialet *”Att höja skolans elevhälsokompetens”* från SPSM, där vi fått ta del av litteratur, seminarium och diskussionsövningar i syfte att utveckla ett mer förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt i det systematiska kvalitetsarbetet.

EHT har även i år haft möten ungefär var 3:e vecka. Varje ordinarie EHT har föregåtts av ett förberedande EHT, *För-EHT*, där ärenden har kunnat förberedas och diskuteras. Under året har EHT arbetat mycket med att öka närvaron på skolan. Rutinen för frånvaroarbete har under våren reviderats. Ärendegången för elever med hög frånvaro har tydliggjorts, så att hög frånvaro ska uppmärksammas tidigare och mer kontinuerligt. Det har fungerat väl, men det finns mer att göra inför kommande år både i att förebygga hög frånvaro och i att bryta problematisk skolfrånvaro.

Samarbetet med elevhälsoteamet fungerar i grunden väl och upplevs som tillgängligt och stödjande, särskilt i akuta situationer. Regelbundna möten och möjligheten att lyfta ärenden bidrar till ett fungerande stödarbete.

För att ytterligare stärka det förebyggande arbetet finns behov av:

- tydligare rutiner och återkoppling, särskilt kring frånvaro
- tidigare insatser och kortare väntetider
- ökad närvaro av elevhälsans personal i skolvardagen

Trygghetsvandring

Rektor, kurator och socialpedagog har tillsammans med elevrepresentanter från samtliga årskurser genomfört trygghetsvandring på skolan. Trygghetsvandringen syftar till att tillsammans identifiera områden på skolan, både inomhus och utomhus, där elever upplever trygghet resp. otrygghet, samt vilka åtgärder som skulle kunna ge positiva förändringar. Varje klass fick inför trygghetsvandringen frågor som de besvarade tillsammans och skickade in till kuratorn. Under trygghetsvandringen pratade vi om de olika platserna. Det fanns vissa svårigheter att hålla ihop gruppen, särskilt när andra elever kom ut på rast. Fokus tappades även något från vilka åtgärder som skulle kunna ge positiva förändringar. Det som framkom under vandringen var i enlighet med det klasserna hade skickat in. Det var tydligt att de platser som ansågs vara otrygga är platser där vuxna ofta inte ser. Tyvärr missades protokollet från trygghetsvandringen att skickas ut till all personal på skolan, men har kommunicerats och senare tillgängliggjorts i teams. Resultatet av trygghetsvandringen används i den vidare planeringen av skolans verksamhet, exempelvis genom att rastvärdarna ökar sin närvaro vid de otrygga platserna.

Under året har rektor, kurator och socialpedagog tillsammans med elevrepresentanter från alla årskurser genomfört en trygghetsvandring på skolan. Syftet med trygghetsvandringen är att tillsammans med eleverna identifiera vilka platser i och runt skolan som känns trygga, och vilka som kan upplevas som mindre trygga. Fokus har också varit att samla elevernas egna idéer om hur vi kan göra skolan ännu tryggare och mer trivsam för alla.

Inför vandringen har eleverna fått möjlighet att diskutera trygghet i sina klasser. Under själva vandringen har vi gått runt på skolgården och i skolans lokaler och samtalat om olika platser. Eleverna beskriver att tryggheten ofta hänger ihop med vuxennärvaro – platser där vuxna finns nära upplevs som trygga, medan platser utan vuxna kan kännas mer otrygga.

Flera platser lyfts som positiva och trygga, exempelvis paviljongen, rastbodarna, lekplatsen, scenen och stora delar av skolgården. Här upplever eleverna gemenskap, aktivitet och trivsel. Rastbodarna beskrivs särskilt som viktiga, då de erbjuder material, musik och vuxennärvaro som bidrar till en positiv rastmiljö.

Trygghetsvandringen visar att eleverna upplever störst otrygghet på platser där vuxennärvaron är begränsad eller där miljön är svår att överblicka. Exempel på sådana platser är kullar, buskage, skateparken och vissa områden i skolans närhet.

För att öka tryggheten behöver personalen i högre grad cirkulera på skolgården och vara strategiskt placerad på dessa platser. Tydliga regler och gemensamma förhållningssätt är också avgörande, särskilt i miljöer där lek och aktivitet lätt kan leda till konflikter.

Samtidigt framkommer utmaningar. Platser där konflikter oftare uppstår är exempelvis:

- fotbollsplaner och multiplan (kopplat till regler, konkurrens och oenighet)
- backen och vissa delar av skolgården
- korridorer, trappor och kapprum (trängsel, knuffar och hårt språk)
- omklädningsrum och toaletter (integritet och hygien)

Gemensamt för dessa platser är behovet av tydligare regler, bättre följsamhet och ökad vuxennärvaro. Eleverna lyfter också vikten av hur vi är mot varandra. De beskriver att språkbruk, inkludering i lekar och att följa regler har stor betydelse för tryggheten. Flera elever uttrycker att de vill att alla ska få vara med och att man ska visa respekt oavsett nivå eller förutsättningar. En annan viktig del som framkommer är att trygghet inte bara handlar om skolans fysiska miljö. Eleverna beskriver också att konflikter och kränkningar kan uppstå via sociala medier, vilket påverkar tryggheten i skolan.

Eleverna har bidragit med konkreta förslag på förbättringar, exempelvis:

- fler vuxna som rör sig över hela skolgården
- tydligare och mer synliga regler på aktivitetsytor
- fler organiserade rastaktiviteter
- fortsatt arbete med språkbruk och bemötande
- ökad hänsyn i gemensamma utrymmen

Trygghetsvandringen visar att många elever trivs och känner sig trygga på skolan, men också att det finns områden där vi behöver fortsätta utveckla arbetet. Resultatet används i skolans fortsatta trygghets- och värdegrundsarbete, där fokus ligger på:

- ökad vuxennärvaro på strategiska platser
- tydliga och gemensamma regler
- förebyggande arbete kring relationer och språkbruk
- stärkta insatser kring studiero och trygghet i inomhusmiljöer

Trygghetsvandringen är en viktig del i att skapa en skola där alla elever känner sig trygga, respekterade och delaktiga i sin skolmiljö.

Elevråd

Elevråd har hållits utifrån fastslagen planering en gång i månaden för årskurs F-3 resp. 4–6. Utifrån planeringen har kallelse och diskussionsteman gått ut till klasserna för beredning på klassråd. Elevråden

har hållits med stöd av vuxen, oftast biträdande rektor, mentor eller annan pedagog och varje klass har representerats av två elever. Eleverna uppger att de tycker att det är bra med elevråd, och att de därigenom kan påverka. Ett exempel ges att det numera finns draperier även i killarnas omklädningsrum, vilket diskuterats på elevråd tidigare.

Utifrån likabehandlings- och värdegrundsarbetet på skolan är några av elevernas synpunkter:

- Alla elever har lika värde men också rätt att vara sig själv, olik och unik.
- Alla elever ska följa skolans regler.
- Alla elever har rätt att säga vad de tycker.
- Alla elever har rätt till skola, utbildning och att lära sig och utvecklas utifrån sina villkor.
- Alla elever har rätt till lagom utmanande undervisning utifrån sina förutsättningar.
- Alla elever har rätt att få hjälp utifrån sina förutsättningar.
- Alla elever har rätt att få bestämma vad de vill göra på rasten.
- Alla elever behöver vara rädda om skolans saker.

Eleverna lyfter att det är roligt med rast och kul att man får leka vad man vill, men att det ibland blir bråk. Alla elever ska ha rätt till samma saker i skolan, och behöver bli bättre på att vara rädda om de sakerna som finns. Rättvisa är när alla får lära sig på sitt sätt. Vissa behöver då andra saker, vilket kan kännas orättvist men egentligen är rättvist. Eleverna poängterar att reglerna gäller för alla och ska följas av alla.

Kvalitetsavstämning gällande normer och värden Gemöskolan F-6, samt fritidshemmet

Under läsåret 2025/2026 har ett systematiskt analys- och uppföljningsarbete genomförts på Gemöskolan inom området ”normer och värden”. Avstämningsområdet följs upp mot de lokala mål som skolan och huvudmannen identifierat samt mot de nationella målen enligt skollag och läroplan. Grundfrågeställningarna som huvudmannen söker svar på är:

- Hur ser rektors övergripande bedömning av måluppfyllelse och arbete ut?
- Vad behöver åtgärdas eller utvecklas på kort och på lång sikt? Varför? Hur?
- Vad fungerar bra och behöver bevaras? Varför? Hur?
- Hur kan ni använda dessa slutsatser i ert övriga kvalitetsarbete?

Gemöskolan har under en längre tid jobbat strukturerat med att implementera strukturer och rutiner i verksamheten som ska skapa en god studiero och trygghet för alla elever. Exempel på detta är arbetet med att personalen tar ett helhetsansvar för alla elever. Många vuxna är ute på rasterna och fritidshemmet har ansvar för både rastbodar och aktiviteter på rasterna. Personalen deltar i barnens aktiviteter och man ser eleverna som allas elever. Vi har en relativt god andel lärare med behörighet både i skolan och på fritidshemmet, vilket ger en god pedagogisk kompetens på skolan. Detta gör att verksamheten lättare kan möta alla barns behov och även de kanske lite mer utmanande grundförutsättningar som våra barn har i form av få föräldrar med eftergymnasial utbildning och många barn med annat modersmål.

Överlag känner sig eleverna sig trygga både under skoldagen och under tiden på fritidshemmet även om det finns utvecklingsmöjligheter. Exempelvis visar trygghetsvandringen på att eleverna önskar att vuxna rör sig mer på skolgården. Där vuxna befinner sig känner eleverna sig trygga. De eftersöker också mer

rastaktiviteter, något som kan skapa trygghet och sammanhang även för den som inte har så många kamrater.

I klassrummet har all personal jobbat med tydliga strukturer för att ge eleverna förutsägbarhet och rutiner och på så sätt underlätta att det finns en god studiero. Detta har varit en viktig del i samverkan för bästa skola och rutinerna och strukturen kring detta sitter bättre och bättre för varje läsår. Fritidshemmet har jobbat mycket med "lekro" där barnen ska ges möjligheter att få leka utan att bli störda och kunna fortsätta sin lek längre stunder. Även om resultatet på studieron i enkäten har dippat något så är upplevelsen hos personal, kringpersonal och externa som besöker skolan att studieron är överlag bra. Personalen har på APT och arbetslagsmöten analyserat mycket kring varför resultatet i enkäten inte blir bättre och ofta landar man i att eleverna uppfattar studiero som att det är helt tyst och ingen säger något. Lärarna anser att man kan ha studiero även om eleverna talar med varandra.

När det gäller arbetet med kränkande behandling följs detta upp regelbundet med rektor, biträdande rektor samt socialpedagog för att se vilka ärenden som är igång och vilka insatser som är gjorda. Socialpedagog ansvarar för att följa upp ärendena och är lärarna behjälpliga med detta. I utvärderingen av likabehandlingsplanen så ser man dock att det behöver bli ännu mer tydligt kring vilka insatser som görs kring enskilda ärenden för lärarna som upplever att det kan vara otydligt men också en otydlighet kring tillämpning av konsekvenstrappan. På skolans APT så redovisas alla kränkningsanmälningar statistiskt

Elevernas delaktighet i skolarbetet fungerar överlag bra, bland annat genom klassråd och samtal i undervisningen. Eleverna ges möjlighet att påverka sin vardag utifrån ålder och mognad.

Samarbetet med vårdnadshavare upplevs som gott och präglas av god kommunikation.

Utvecklingsområden är att ytterligare stärka elevernas upplevelse av inflytande samt att förbättra samsyn och samarbete mellan olika personalgrupper inom skolan. Skoltempen och andra enkäter ger viktiga underlag för utvecklingsarbetet. Resultaten har i många fall använts i samtal med eleverna och lett till konkreta förbättringar.

För att stärka det systematiska kvalitetsarbetet behöver:

- resultaten följas upp mer gemensamt på skolnivå
- analyser och åtgärder tydliggöras
- tid avsättas för uppföljning i arbetslagen

Inför kommande läsår prioriteras följande utvecklingsområden:

- fortsatt arbete med uppdelade raster och hög vuxennärvaro
- fler planerade rastaktiviteter och ökad tillgänglighet till rastbodar
- tydligare och mer konsekvent arbete kring regler och konsekvenser
- stärkt arbete mot kränkningar med tydlig uppföljning
- vidareutveckling av elevhälsans förebyggande insatser
- ökat samarbete mellan skolans olika verksamheter
- fortsatt arbete med värdegrund i vardagen

Målet är att skapa en ännu tryggare, mer inkluderande och lärandefrämjande skolmiljö där alla elever känner sig sedda, trygga och delaktiga.

Övergripande mål för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet i Älmhults kommun

- Skolan är en trygg plats för alla elever.
- Alla elever ges möjlighet till delaktighet i skolans arbete för en trygg miljö utan kränkningar, trakasserier och diskriminering.
- Alla elever på skolan vet vilka man vänder sig till om man upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad eller blir vittne till kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering.
- All personal arbetar för att främja en god skolmiljö och är delaktiga i arbetet med att förebygga och åtgärda kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Verksamhetsspecifika mål för läsåret 2026/2027

Under läsåret 2026–2027 ska Gemöskolan aktivt arbeta gentemot följande tre mål.

- **Att eleverna ska uppleva ökad trygghet och minskade kränkningar på raster, genom att:**
- Stärkt arbete mot kränkningar och tydligare uppföljning gällande regler och konsekvenser
- Fortsätta arbeta utifrån ett fungerande schema för raster, rastvärdar och matvärdar.
- Säkerställa att väsentlig information lämnas till och från rast- och matvärdar.
- Utveckla och utöka våra styrda rastaktiviteter (som pedagoger håller i) för ökat deltagande.
- Utveckla och ta fram rutiner för fadderverksamheten.

- **Att öka elevernas upplevelse av studiero på lektionerna, genom att:**
- Fortsätta arbetet med att utveckla våra pedagogiska stödstrukturer med hjälp av processgrupp och förstelärare.
- Arbeta aktivt för att ordningsreglerna och konsekvenstrappan efterföljs.
- Arbeta för att skapa en mer tillgänglig undervisning och miljö, samt öka elevernas upplevda studiero.

- **Att elevhälsoteamet i högre utsträckning ska arbeta främjande och förebyggande, genom att:**
- Stärka elevhälsans förebyggande instatser
- Stärkt elevhälsoarbete med tydligare uppföljning
-

  Ha ett gemensamt upplägg för elevernas första skoldagar, likvärdig skolstart, för att bidra till att skapa trygga grupper samt uppmärksamma normer och värderingar.

  Fortsätta utveckla frånvaroarbetet på skolan och bli bättre på att skapa konkreta handlingsplaner vid hög frånvaro.

Främjande och förebyggande insatser läsåret 2026/2027

- **Tillgängliga rastvärdar**

  Genom schemaläggning av rastvärdar säkerställs tillgängligheten av pedagoger för eleverna under rasterna. Pedagogerna ska vara aktiva och röra sig på skolgården för att skapa trygghet och vid behov hjälpa till vid konflikter. Pedagogerna ska vara extra närvarande vid platser som upplevs som otrygga hos eleverna. Dessa platser inventeras genom trygghetsvandring och följs upp under klass/elevråd. Detta leder även till ökad arbetsro i klassrummet då konflikter från raster inte fortsätter där.

  Ansvarig: All personal

- **Ordningsregler och tillhörande konsekvenstrappa**

  Ordningsregler och konsekvenstrappan ska vara känd av elever, pedagoger och vårdnadshavare. Mentorer och fritidspersonal ska arbeta kontinuerligt med ordningsreglerna tillsammans med eleverna för att säkerställa att de är kända och efterföljs. Efterföljs inte ordningsreglerna används konsekvenstrappan. Arbete med att tydliggöra vilka åtgärderna blir om elev ev bryter mot konsekvenstrappan samt uppföljning och tydliga ansvarsområden.

  Ansvarig: All personal

- **Elevhälsoteam**

  Elevhälsoteamet har kontinuerliga möten, där frågor om bland annat trygghet, studiero, kränkningar och frånvaro är aktuella.

  Ansvarig: Skolledning och elevhälsoteamet

- **Elevinflytande**

  Elevråd, klassråd och stormöte på fritids arrangeras kontinuerligt under läsåret, där eleverna har möjlighet att framföra sina åsikter och bidra till att förändra saker i skolan. Eleverna görs även mer delaktiga i skolans systematiska kvalitetsarbete på elevråden. I mötet mellan elev och pedagog ges möjlighet för elever att dela sina synpunkter och vara delaktiga i beslut. Eleverna åsikter respekteras och tillmäts betydelse, även om deras önskemål inte alltid kan tillfredsställas.

  Ansvarig: All personal

- **Värdegrundsarbete**

  På skolan arbetar vi med teman som allas lika värde, mänskliga rättigheter, kärlek, etik och moral, likheter och olikheter samt kränkningar och diskriminering. På skolan finns ett psykosocialt material som fastslår utgångspunkter för värdegrundsarbetet samt föreslår metoder och material som kan användas för detta arbete. I varje arbetsrum finns en låda med fysiskt material att använda. Socialpedagog och kurator finns tillgängliga för råd och stöd i värdegrundsarbetet.

  Ansvarig: All personal

- **Rastaktiviteter**

  Vi erbjuder regelbundet styrda rastaktiviteter som en pedagog håller i. Vi har rastbodar på skolgården som hålls öppet så mycket som möjligt, där barnen kan låna t.ex. bollar, hopprep, spel eller cyklar. Rastvärdar finns tillgängliga på varje rast och kan vara ett stöd i att hitta en aktivitet att göra på rasten. Arbete med att hitta aktiviteter som lockar de äldre eleverna

  Ansvarig: Skolledning och pedagoger, socialpedagog

- **Mattider**

  Schemat för matsalen utformas så att så få elever som möjligt äter samtidigt för att skapa en lugnare och tryggare miljö. Detta för att minska konflikter och kränkningar i matsalen och skapa matro för eleverna där det känns tryggt att äta sig mätt. Vi strävar efter att varje klass ska få tillräckligt med tid i matsalen för att inte behöva känna sig stressade.

  Ansvarig: Skolledning

Andra aktiviteter som sker i det dagliga arbetet för att motverka kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering är:

- Medvetna gruppindelningar.
- Vid behov ges information till elever och föräldrar på modersmål och tolk erbjuds vid möten.
- I undervisningen arbetar eleverna med att jämföra olika religioner och trosuppfattningar enligt läroplanen.
- Årligen ses anpassning av lokaler och utemiljö över.
- I verksamheten beaktas funktionshinder vid planering av undervisningen, genom exempelvis förlängd provtid, anpassat material, muntliga prov, inläst material och förstorad text.
- Stödjer eleverna i att använda olika typer av hjälpmedel i undervisningen.
- Vid aktiviteter görs anpassningar för att alla ska kunna vara delaktiga.
- Erbjuder organiserade aktiviteter så som fotbollsturneringar och högtidspyssel där elevgrupper medvetet blandas (ålder/kön). Detta för att främja bland annat socialisering och samarbete.
- Vi arbetar med faddergrupper på skolan, där eleverna får lär känna andra elever på skolan.

Ansvar: Skolledning och all personal

Plan för uppföljning och utvärdering

- **Rastvärdssystem och rastschema**

  Utvärdering: Bemanning av rastvärdar och schemat för elevernas raster utvärderas kontinuerligt under läsåret av personal utifrån observationer och av elever genom klass- och elevråd. Elevernas upplevelse av raster följs även upp genom en enkät och trygghetsvandring.

  Ansvarig: Skolledning

- **Ordningsregler**

  Utvärdering: Läsårets ordningsregler och hur väl de efterföljs följs upp och utvärderas genom dialog med personal och elever i december 2026 och maj 2027. Det följs även upp genom enkäten Skoltempen och statistik från Stella. Samt tydligare rutiner hur man hanterar ärenden med åtgärder, ansvar och uppföljning.

  Ansvar: Skolledning

- **Elevhälsoteam**

  Utvärdering: Elevhälsoteamet utvärderar sitt arbete för det gånga läsåret i maj 2026.

  Ansvarig: Skolledning

- **Psykosocialt årshjul**

  Utvärdering: Arbetet med det psykosociala årshjulet följs upp under vårterminen 2026 genom analyser av resultaten från enkäten skoltempen. Arbetet följs även upp genom elevernas upplevelse av skolan genom enkäten skoltempen.

  Ansvar: Skolledning

- **Styrda rastaktiviteter**

  Utvärdering: Arbetet utvärderas utifrån genomförda rastaktiviteter av personal som planerat verksamheten. Elevernas upplevelse av raster följs upp genom enkät och trygghetsvandring. Lärarnas upplevelser följs upp genom analys av enkäten Skoltempen.

  Ansvar: Skolledning

- **Elevråd, klassråd, stormöte**

  Utvärdering: Elevråd och pedagoger utvärderar arbetet för det gångna läsåret i maj 2026.

  Ansvarig: Skolledning

- **Schema för matsalen**

  Utvärdering: Läsårets schema följs upp i maj 2025 genom personalens observationer och elevers upplevelser som följs upp genom enkäten Skoltempen.

  Ansvar: Skolledning

Plan för delaktighet

- Eleverna är delaktiga genom enkäterna Skoltempen och Fritidstempen som genomförs varje läsår. Eleverna är även delaktiga genom diskussioner i klasserna och på fritidshemmet utifrån specifika områden, på klassråd, elevråd och trygghetsvandring.
- Personalen är delaktig genom kartläggning, analys och utvecklingsarbete i årskurslag och arbetslag.
- Då vi inte har någon aktiv föräldraförening i dagsläget får vi istället göra vårdnadshavarna delaktiga genom veckobrev, utvecklingssamtal och föräldramöten.

Skolans rutin för det åtgärdande arbetet

Skolan behöver utreda vad som hänt när det kommer till någons kännedom att ett en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad. Syftet med att utreda är att få tillräckligt med information och kunskap om situationen för att kunna bedöma om eleven har blivit utsatt och vilka åtgärder som i så fall måste genomföras för att få stopp på kränkningarna.

Arbetsgång

1. När någon i personalen får kännedom om att en elev upplever sig kränkt, trakasserad eller diskriminerad ska detta rapporteras i STELLA. Denna skyldighet inbegriper även situationer som uppstår utanför skolan, om de på något sätt påverkar eleven under skoltid. Det kan till exempel handla om sådant som händer på vägen till och från skolan eller på sociala medier.
2. När ärendet dokumenteras i STELLA får både rektor och huvudman kännedom om ärendet.
3. Rektor har delegerat ansvar för utredning av händelser. Rektor beslutar om vem eller vilka som ska delta i utredningen. Vid diskriminering utreder alltid rektor eller verksamhetschef.
4. Baserat på vad utredningen visar vidtas relevanta åtgärder. Syftet med de åtgärder som genomförs på såväl kort som lång sikt är att kränkningarna, trakasserierna eller diskrimineringen ska upphöra och inte upprepas.
5. Utredning och åtgärder dokumenteras i STELLA.
6. I syfte att försöka säkerställa att kränkningar, trakasserier eller diskriminering upphört och inte upprepas ska åtgärderna följas upp och utvärderas. Om det visar sig att åtgärderna har varit otillräckliga måste det övervägas vilka ytterligare åtgärder som ska vidtas. Även detta dokumenteras i STELLA.
7. Vid eventuell misstanke om brott kan även anmälan göras till polisen. Orosanmälan till socialtjänsten kan också bli aktuellt.
8. Vårdnadshavare ska ges möjlighet till information om inträffade kränkningar som gäller det egna barnet.
9. Två gånger per läsår redovisas kränkningsärenden av verksamhetschef till utbildningsutskottet.

Vad kan elev och vårdnadshavare göra?

Om du som elev känner dig utsatt

Berätta för någon i skolan vad som hänt. All personal på skolan är skyldig att ta det du säger på allvar. Tillsammans kan vi komma överens om hur vi går vidare för att kränkningen ska upphöra.

Om du vet att någon annan blir utsatt

Om du får veta att någon är utsatt, eller är orolig för att någon är det, berätta för din mentor eller någon annan vuxen på skolan som du har förtroende för.

Om du som vårdnadshavare känner till att ditt barn blir utsatt

Om du ser eller misstänker att ditt barn eller någon annan är utsatt för diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier i skolan så kontakta personal eller rektor. Är du inte nöjd med skolans arbete kan du lämna synpunkter via Älmhults kommuns klagomålshantering.

Tillsammans kan vi arbeta för att skolan ska vara en trygg plats. Prata med varandra och med skolan om hur man själv kan vara en bra kompis, visa varandra respekt och acceptans och hur vi kan vara snälla mot varandra.